บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา ในวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้า
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

<u>การศึกษาค้นคว้า</u>

1. จากเอกสารและตำรา ผู้วิจัยทำการศึกษาถึงแนวทาง การจัดการเรียนการสอนสันติศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนเอกสารการสอน และสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ

2. สัมภาษณ์นักวิชาการ 4 ท่าน อย่างมีโครงสร้าง ในการจัดทำแนวการเรียนการสอนสันติศึกษา อีกทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา

<u>การสุ่มตัวอย่างประชากร</u>

ประชากรเป็นครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้วิธีแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน(Multi-Stage Stratified Random) ดังนี้

1. จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้งหมด 8 กลุ่มโรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งสิ้น 105 โรง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนอย่างง่าย (Simple random sampling) คือใช้อัตราส่วน 1:3 ทุก ๆ กลุ่ม ได้โรงเรียนมาทั้งสิ้น 37 โรง

2. จากการคำนวณขนาดของตัวอย่างประชากร ตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane' 1970:580-581) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 0.05 ได้จำนวนตัวอย่างประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษา 328 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูมาโรงเรียนละ 9 คน ได้ประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษา 333 คน

สูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

$$= \frac{1822}{1+1822(0.05)^2}$$

$$= 328$$

n แทน จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน เป็น 0.05

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่ม	จำนวนประชากรโรงเรียน	ตัวอย่างประชากรโรงเรียน	ตัวอย่างประชากรครู
1	14	5	45
2	12	4	36
3	12	4	36
4	13	5	35
5	14	5	45
6	14	5	45
7	15	5	45
8	11	4	36
รวม	105	37	333

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list) และแบบเติมคำ (Complete Item) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน จำนวนคาบที่สอน ระดับชั้นในการสอน พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับสันติภาพ และสันติศึกษา การรับการอบรมความรู้เรื่องสันติภาพ แหล่งข่าวสารความรู้ ความคิดเห็นที่มีต่อสันติศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อให้เกิดสันติศึกษาในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ด้าน ด้านที่ 1 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ด้านที่ 2 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 14 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

4 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุดตามที่ผู้วิจัยเสนอ

3 หมายความว่า เห็นด้วยมากตามที่ผู้วิจัยเสนอ

2 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยตามที่ผู้วิจัยเสนอ

1 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุดตามที่ผู้วิจัยเสนอ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question)

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 108) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ตลอดจนความเหมาะสมถูกต้อง ชัดเจน ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก้ไขแบบสอบถามเช่น ให้เปลี่ยนภาษาที่ใช้ในการตั้งคำถาม การให้คำนิยาม สันติศึกษาที่ชัดเจนเพื่อให้ครูผู้ที่ไม่เคยสอนได้มองเห็นกรอบของวิชานี้ ให้แยกวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนทุกด้านให้ชัดเจน การกำหนดชื่อเรื่องของสื่อ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับ

การตรวจแก้ นำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยในด้านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ได้ปรับแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น เป็นจำนวน 57 ข้อ และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 12 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาโรงเรียนเบญจมราชาลัย และโรงเรียนวัดสังเวศ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 15 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขกับกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อไป

4. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มไว้

<u>การเก็บรวมรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือจาก กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งไปยังหัวหน้าสถานศึกษาต่าง ๆ ขอความร่วมมือและขออนุญาตให้ครูสังคมศึกษาตอบแบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่งและส่งทางไปรษณีย์กลับคืนอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามที่ส่งไปยังประชากรได้รับกลับคืนมา 300 ฉบับจากจำนวนทั้งหมด 333 ฉบับ และทุกฉบับถูกต้องสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 90

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ แล้ววิเคราะห์เป็นร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางโดยใช้สูตร

สูตร หาค่าร้อยละ $= \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษาของครูสังคมศึกษาในวิชาสังคมศึกษา นำมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 แจกแจงหาความถี่ของคำตอบ นำมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma fx}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต

f แทน ความถี่ของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

x แทน ค่าน้ำหนักคำตอบเป็น 4 3 2 และ 1

Σfx แทน ผลรวมของน้ำหนักคะแนนคูณด้วยความถี่ (ประคอง กรรณสูต 2528:41)

การแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิตที่คำนวณได้ ถือเกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุดตามที่ผู้วิจัยเสนอ

2.56 - 3.55 หมายความว่า เห็นด้วยมากตามที่ผู้วิจัยเสนอ

1.55 - 2.55 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยตามที่ผู้วิจัยเสนอ

1.00 - 1.55 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุดตามที่ผู้วิจัยเสนอ

2.2 นำค่ามัชฌิมเลขคณิต แต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ของน้ำหนัก คำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ จากสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{fx^2}{N} - \frac{(fx)^2}{N}}$$

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\mathcal{E}fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\mathcal{E}fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต 2528:51)

วิเคราะห์มัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended question) นำข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอผลในรูปความเรียงตามลำดับความถี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย